

Ieguldījums tavā nākotnē!

„Profesionālās vidējās izglītības programmu „Lauksaimniecība” un „Lauksaimniecības tehnika” īstenošanas kvalitātes uzlabošana”

1.2.1.1.3. „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai”

Projekta identifikācijas Nr.
Nr.2010/0094/1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/006

**Mācību metodiskais materiāls
lauku īpašuma apsaimniekotāja
kvalifikācijas praksē**

DARBA BURTNĪCA

Mācību metodisko materiālu izstrādāja Višķu Profesionālās vidusskolas skolotāja Mg.soc.sc.**Irēna Sipoviča**

Kvalifikācijas prakses
atskaites burtnīca

(Mācību iestādes nosaukums)

(Audzēkņa vārds, uzvārds)

Ieguldījums tavā nākotnē!

Anotācija

Metodiskais darbs paredzēts izglītības programmas „Lauksaimniecība” kvalifikācijas prakses nodrošinājumam, pamatojoties uz ESF projektu „Profesionālās vidējās izglītības programmu „Lauksaimniecība” un „Lauksaimniecības tehnika” īstenošanas kvalitātes uzlabošana” 1.2.1.1.3. „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai”.

Vienošanās par Eiropas Sociālā fonda projekta īstenošanu Nr.2010/0094/1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/006

Metodiskā materiāla izstrādes mērķis ir:

- sistematizēt būtiskākos kvalifikācijas prakses organizēšanas, īstenošanas un vērtēšanas dokumentus vienā materiālā;
- nodrošināt saikni starp skola iegūtajām zināšanām un reālo darba vidi;
- optimizēt prasmju un iemaņu pilnveides procesu.

Metodiskais materiāls paredzētas lietošanai prakšu vadītājiem izglītības iestādē un uzņēmumos.

Metodiskā materiāla izstrādei ir šādi uzdevumi:

- kvalifikācijas prakses norises uzlabošana;
- rekomendāciju izstrāde kvalifikācijas prakses organizācijai;
- kvalifikācijas prakses vadīšanas pārskatāmības un kontroles uzlabošana;
- izvirzīt (ieteikt) vienotas prasības prakses atskaites noformēšanā.

Kvalifikācijas prakses darba burtnīcas 2. un 3.daļa sastāv no 74 lpp.

Višķu Profesionālās vidusskolas skolotāja: **Mg.soc.sc.Irēna Sipoviča**

Ieguldījums tavā nākotnē!

Vadlīnijas praktikantam

Vadoties no programmas, praktikantam jāiepazīstas ar visiem programmā paredzētajiem uzdevumiem, tāpēc praktikants kvalifikācijas praksi var iziet vairākās saimniecībās.

Praktikanta pienākumos ietilpst:

- iepazīties ar kvalifikācijas prakses mērķiem, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem;
- izpildīt kvalifikācijas prakses programmā noteiktos uzdevumus un ievērot prakses vadītāju norādījumus;
- ievērot darba aizsardzības un darba drošības noteikumus, kā arī kvalifikācijas prakses vietas iekšējās kārtības noteikumus;
- iziet obligāto veselības pārbaudi, ja to pieprasa no prakses vietas;
- neizpaust komerciālos noslēpumus;
- informēt prakses vadītājus par kvalifikācijas prakses norisi, problēmām prakses laikā u.c.;
- noformēt prakses dienasgrāmatu un kopā ar prakses raksturojumu iesniegt mācību iestādei;
- nekavējoties paziņot prakses vietai un izglītības iestādei par darbā neierašanās iemesliem;
- savākt materiālus kvalifikācijas prakses atskaites noformēšanai.

Praktikantam ir tiesības atteikties no prakses darbu veikšanas, ja darba apstākļi rada draudus tā personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai, par to paziņojot prakses vietai un izglītības iestādei.

Vadlīnijas kvalifikācijas prakses vadītājam no izglītības iestādes

Kvalifikācijas prakses vadīšanas mērķis ir nodrošināt nepieciešamos nosacījumus praktikantu profesionālo zināšanu un prasmju pilnveidošanai prakses laikā, kā arī izveidot racionālu praktikantu darba un atpūtas režīmu prakses darba vietās.

Profesionālās izglītības iestādes kvalifikācijas prakses vadītājs (skolotājs) prakses īstenošanas laikā periodiski apmeklē praktikumus prakses vietās, lai, sadarbojoties ar darba devējiem:

- novērtētu kvalifikācijas prakses organizāciju praktikantu darba vietās;
- palīdzētu praktikantiem adaptēties prakses vietās;
- novērtētu prakses norises atbilstību kvalifikācijas prakses uzdevumiem un prakses programmai;
- palīdzētu praktikantiem savākt materiālus kvalifikācijas prakses pārskatam;
- novērtētu praktikantu iekšējās kārtības un darba drošības tehnikas noteikumu ievērošanu.

Savukārt uzņēmuma norīkotais prakses vadītājs īsteno prakses norises vadību un izpilda šādas funkcijas:

- iepazīstina praktikumus ar uzņēmumu, tā iekšējās kārtības un darba drošības tehnikas noteikumiem struktūrvienībās, kā arī ar veic nepieciešamo apmācību;
- sastāda darba grafiku, kas nodrošina kvalifikācijas prakses programmas izpildi;
- nosaka kvalifikācijas prakses izpildes secību;
- novērtē praktikantu izaugsmi;
- pārbauda un novērtē praktikanta darba rezultātus;
- novērtē praktikantu darbību prakses laikā;
- sniedz palīdzību problēmu/konfliktu risināšanā;
- nodrošina ikdienas kontroli prakses norises gaitā (praktikanta dienasgrāmata);
- sagatavo atsauksmi par praktikanta darbību prakses laikā un noformē praktikanta raksturojumu;

Kvalifikācijas prakses vadītāji piedalās praktikantu darba grafika saskaņošanā ar ražošanas iecirkņa vadību, ievērojot uzņēmuma darba specifiku.

Kvalifikācijas prakse ir virzīta uz audzēkņa profesionālo zināšanu un prasmju attīstīšanu un sagatavošanu patstāvīgam darbam. Prakses vadītājiem prakses laikā jāattīsta praktikumus radoša pieeja darbam, jāieaudzina atbildība par pienākumu kvalitatīvu izpildi, kā arī prasme plānot savu darbu.

Ieguldījums tavā nākotnē!

Kvalifikācijas prakses programmas saturs

Anotācija

Vadlīnijas

Saturs

1. Saimniecības vispārējs raksturojums
  - 1.1. Saimniecības atrašanās vieta (shēma vai kartē robežlīnijas)
  - 1.2. Saimniecības vēsturiskais aspekts (kad izveidota, kā savā darbības laikā attīstījusies)
  - 1.3. Saimniecības specializācija un tās izveles pamats
  - 1.4. Citi saimniecību raksturojošie lielumi
2. Personāls
  - 2.1. Saimniecības organizatoriskā shēma
  - 2.2. Personāla raksturojums un nodrošinājums (personāla sastāvs, dzimums, vecums, darba līgumu sastādīšana, samaksa.
  - 2.3. Darba aizsardzības organizācija saimniecībā
3. Ražošanas līdzekļi, to nodrošinājums un izmantošanas iespējas
  - 3.1. Ēkas
  - 3.2. Tehnika un iekārtas
4. Augkopība, tās organizēšana un uzlabošana
  - 4.1. Zemes izmantošana
  - 4.2. Kultūraugu raksturojums
  - 4.3. Sējumu struktūra, kultūraugu ražība
  - 4.4. Augseka
  - 4.5. Mēslošanas līdzekļi un to izmantošana
  - 4.6. Augu aizsardzības pasākumi saimniecībā
  - 4.7. Bruto seguma aprēķins 1 – 2 pamatkultūrām
  - 4.8. Kultūraugu audzēšanas tehnoloģija
5. Lopkopība, tās organizēšana un uzlabošana
  - 5.1. Lopkopības nozares raksturojums. Lauksaimniecības dzīvnieku labturība.
  - 5.2. Ganāmpulka raksturojums
  - 5.3. Govju produktivitātes rādītāji
  - 5.4. Bruto seguma aprēķins 1 – 2 produkcijas veidiem
  - 5.5. Barības deva saimniecībā esošiem mājdzīvniekiem
  - 5.6. Kūtsmēslu un vircas krātuves
  - 5.7. Lopbarības sagatavošanas tehnoloģija
  - 5.8. Kritušo dzīvnieku likvidācija
  - 5.9. Mājdzīvnieku ciltsdarba dokumentācija
6. Produkcijas realizācija
  - 6.1. Klientu (pircēju izvēle, kontakti ar klientiem)
  - 6.2. Līgumi. Piegādes un saņemšanas līgumi.

Ieguldījums tavā nākotnē!

- 6.3. Produkcijas sagatavošana realizācijai un produkcijas realizācijas iespēju uzlabošanā.
  - 6.4. Kādas iespējas ir saskatāmas saimniecības produkcijas realizācijas iespēju
  - 6.5. Transportēšanas apstākļi (attālums, laika patēriņš, transporta izmaksas)
  7. Iepērkamās preces
    - 7.1. Iepirkto ražošanas līdzekļu apraksts (kvalitāte, sastāvdaļas, apzīmējumi)
    - 7.2. Kādas ir piegādātāju izvēles iespējas
    - 7.3. Vai tiek regulāri ievākta informācija par cenām, kvalitāti, piegādātāju nosacījumi. Informācijas ievākšanas veids.
    - 7.4. Vai ražošanas līdzekļi tiek iegādāti, kooperējoties ar citām saimniecībām? Kādas priekšrocības ir šādai rīcībai?
    - 7.5. Sadarbības partneri
  8. Grāmatvedība
    - 8.1. Bilance.
    - 8.2. Saistības.
    - 8.3. Peļņas izlietojums, tā īpatsvars (raksturot pēdējos 3 gadus).
    - 8.4. Apdrošināšanas veidi un izmaksas.
  9. Problēmas un risks.
    - 10.1. Saimniecības SVID analīze
    - 10.2. Risks. (Kas neatliekami jārisina saimniecības darbībā).
    - 10.3. Kādas aktivitātes jāizrāda pagastos, valstī, lai saimniecībā varētu strādāt sekmīgāk.
  10. Secinājumi un priekšlikumi
- Izmantojamā literatūra, materiāli
Audzēkņa prezentācija
Darba vērtējums

Ieguldījums tavā nākotnē!

Ievads

Izglītības programma “Lauksaimniecība” kvalifikācijas prakses mērķis ir nostiprināt teorētiskās zināšanas un iegūt praktiskās darba iemaņas savā profesijā.

Kvalifikācijas prakses apjoms ir 960 stundas un prakses īstenošanas periods ir trešais – ceturtais kurss (3.kursā – augusts – septembris un 4.kursā – februāris – maijs).

Prakses laikā audzēkņi iegūst iemaņas augkopības un lopkopības produkcijas ražošanā, iepazīst pielietojamās tehnoloģijas saimniecībā, apgūst produkcijas pirmapstrādi un tās realizāciju. Audzēkņi iepazīstas ar grāmatvedības pirmdokumentu sastādīšanu, uzņēmuma saimnieciskās darbības uzskaiti, novērtēšanu un analīzi. Tāpat iepazīstas ar apkārtējās vides aizsardzības problēmām un to likvidēšanas iespējām.

Ieteicams kvalifikācijas praksi iziet vismaz divās saimniecībās, lai varētu abu saimniecību darbības rezultātus salīdzināt, izvērtēt. Audzēkņiem jāprot salīdzināt ekonomiskos rādītājus ar ES valstu rādītājiem lauksaimniecībā.

Darba burtnīca sastāv no trijām daļām

- 1. daļa – pirmās saimniecības apraksts (prakse pēc trešā kursa),
- 2. daļa – otrās saimniecības apraksts,
- 3. daļa – abu saimniecību ekonomisko rādītāju analīze (ceturtajā kursā).

Katru daļu papildina ar pielikumiem no prakses vietām un fotogrāfijām par veiktiem darbiem ar praktikanta klātbūtni.

Audzēkņiem darba burtnīcas aizpildīšanas laikā jāizmanto mācību literatūra, LR un vietējās preses materiāli, interneta materiāli saimnieciskās darbības izvērtēšanā un analīzē.

Ieguldījums tavā nākotnē!

DARBA BURTNĪCA

2. daļa

z/s „_____”

saimnieciskā darbība

Ieguldījums tavā nākotnē!

1. Saimniecības vispārējs raksturojums (juridiskā adrese, nosaukums)

1.1. Saimniecības atrašanās vieta (shēma vai kartē robežlīnijas)

1.2. Saimniecības vēsturiskais aspekts (kad izveidota, kā savā darbības laikā attīstījusies)

---

2. Personāls

2.1. Saimniecības organizatoriskā shēma (sk. 1.pielikumu)

2.2. Personāla raksturojums un nodrošinājums (personāla sastāvs, dzimums, vecums, darba līgumu sastādīšana, samaksa. (sk. 2.pielikumu)

1. tabula

Darbaspēka nodrošinājums

<i>Darbaspēks</i> <i>Statuss saimniec.</i>	<i>Vecums/ skaits</i>	<i>Izglītība / Profesija</i>	<i>Nozares</i>					
			<i>Lauksaimniecība</i>		<i>Mēžsaimniecība</i>	<i>Mājsaimniecība</i>	<i>Ārpus saimniecības</i>	<i>u.c.</i>
			<i>augkopība</i>	<i>lopkopība</i>				
Saimniecības vad.								
Sieva / vīrs								
Strādnieki:								

Ieguldījums tavā nākotnē!

Secinājumi:

- aprakstīt, kādi celtniecības materiāli izmantoti, patreizējais stāvoklis;
- ja notiek remontdarbi vai celtniecība, apraksta darbu izpildītājus, aptuvenās izmaksas.

3.2. Tehnika un iekārtas

3. tabula

Tehnika un iekārtas

<i>Nosaukums</i>	<i>Marka</i>	<i>Iegādes gads</i>	<i>Aptuvena tirgus vērtība (Ls)</i>

Ieguldījums tavā nākotnē!

Secinājumi:

- Tehnikas tehniskais stāvoklis, nolietojanās pakāpe;
- Atjaunošanas iespējas.

---

4. Augkopība, tās organizēšana un uzlabošana

4.1. Zemes izmantošana

Zemes izmantošana

4.tabula

<i>Zemes izmantošanas veids</i>	<i>Platība</i>	
	<i>ha</i>	<i>%</i>
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, t.sk.		
aramzeme		
pļavas		
ganības		
dārzi		
nektāraugi		
papuve		
Meži, t.sk.		
jaunaudzes		
Neizmantojamā l/s zeme, t.sk.		
purvi		
zem ēkām		
zem ceļiem		
Kopā:		100
Zeme īpašumā		
Nomas zeme		

Ieguldījums tavā nākotnē!

Secinājumi:

- Kāds ir augsnes mehāniskais sastāvs, vai ir novērojama augsnes degradācija, kādā veidā

4.2. Kultūraugu raksturojums

5.tabula

Kultūraugu raksturojums

<i>Kultūraugs</i>	<i>Šķirne</i>	<i>Platība (ha)</i>	<i>Šķirnes raksturojums, izvēles pamatojums</i>

Secinājumi:

- * cik bieži tiek atjaunotas šķirnes saimniecībā, kur iegādājas sēklas materiālu.

4.3. Sējumu struktūra, kultūraugu ražība

6.tabula

<i>Kultūraugs</i>	<i>1.gads</i>		<i>2.gads</i>		<i>3.gads</i>		<i>Vidēji</i>	
	<i>Platība (ha)</i>	<i>Ražība (t/ha)</i>	<i>Platība (ha)</i>	<i>Ražība (t/ha)</i>	<i>Platība (ha)</i>	<i>Ražība (t/ha)</i>	<i>Platība (ha)</i>	<i>Ražība (t/ha)</i>

Ieguldījums tavā nākotnē!

Secinājumi:

* Raksturot kultūraugu ražību, kādā veidā to var palielināt, cik tas izdevīgi.

4.4. Augseka

Sastādīt pamatkultūraugu perspektīvo augseku pieciem gadiem, par izejas punktu ņemot iepriekšējo ražošanas gadu.

7.tabula

Augseka

<i>Gads</i>	<i>1. lauks</i>	<i>2. lauks</i>	<i>3. lauks</i>	<i>4. lauks</i>	<i>5. lauks</i>

Secinājumi:

- Vai saimniecībā tiek ievērota augseka;
- Kādā veidā saglabā augsnes auglību;
- Vai saimniecībā izmanto starpkultūru.

Ieguldījums tavā nākotnē!

4.5. Mēslošanas līdzekļi un to izmantošana

8.tabula

<i>Kultūraugs</i>	<i>Platība (ha)</i>	<i>Slāpekļa minerālmēsli</i>		<i>Kompleksie minerālmēsli</i>		<i>Organiskais mēslojums</i>
		<i>Dabīgā viela %</i>	<i>Deva t/ha</i>	<i>Dabīgā viela %</i>	<i>Deva t/ha</i>	<i>Deva t/ha</i>

Secinājumi:

4.6. Augu aizsardzības pasākumi saimniecībā

9.tabula

<i>Kultūraugs</i>	<i>Augu aizsardzības līdzekļa nosaukums</i>	<i>Deva l, kg uz 1 ha</i>	<i>Augu aizsardzības līdzekļa raksturojums</i>		
			<i>Kaitīgais organisms</i>	<i>Apstrādes laiks</i>	<i>Nogaidīšanas laiks (dienas)</i>

Ieguldījums tavā nākotnē!

Secinājumi:

- Kur iegādājas, kā notiek uzskaitē un atskaitēs par izlietotajiem augu aizsardzības līdzekļiem. Kur uzglabā un kā utilizē izmantoto iepakojumu un taru.

4.7. Bruto seguma aprēķins 1 – 2 pamatkultūrām (sk. 3.pielikumu)

10.tabula

<i>Nosaukums</i>	<i>Mērvienība</i>	<i>Daudzums</i>	<i>Cena (Ls)</i>	<i>Summa (Ls)</i>
<i>Ieņēmumi:</i>				
Graudi				
<i>Izdevumi</i>				
Mainīgās izmaksas				
Sēkla				
Mēslojums slāpeklis				
Augu aizsardzība herbicīdi				
Kopā:				
<i>Bruto segums I</i>				
<i>Patstāvīgās izmaksas</i>				
Degviela				
Kombaina noma				

Ieguldījums tavā nākotnē!

Kopā:				
Bruto segums II				
Subsīdijas				
Bruto segums III				

Secinājumi:

* izvērtēt kultūraugu ienesīgumu (izdevīgumu).

11.tabula

<i>Nosaukums</i>	<i>Mērvienība</i>	<i>Daudzums</i>	<i>Cena (Ls)</i>	<i>Summa (Ls)</i>
<i>Ieņēmumi:</i>				
<i>Izdevumi</i>				
Mainīgās izmaksas				
Mēslojums				
Augu aizsardzība				
Kopā:				
Bruto segums I				
Patstāvīgās izmaksas				

Ieguldījums tavā nākotnē!

Secinājumi:

- Tehnika īpašumā vai nomas;
- Ja nomas, uz kādiem nosacījumiem iznomā.

---

5. Lopkopība, tās organizēšana un uzlabošana

5.1. Lopkopības nozares raksturojums. Lauksaimniecības dzīvnieku labturība.

5.2. Ganāmpulka raksturojums

13.tabula

<i>Dzīvnieku veids (suga)</i>	<i>Šķirne</i>	<i>Skaitis</i>	<i>Produktivitāte</i>

Secinājumi:

- Dzīvnieku iepirkšanas nepieciešamība;
- Kur iegādājas dzīvniekus, vai paši atražo.

5.3. Govju produktivitātes rādītāji

14.tabula

Lopu novietnes Nr.____

<i>Govs</i>		<i>Laktācija</i>	<i>Izslaukums pēdējā laktācijā (kg)</i>	<i>Tauku saturs (%)</i>	<i>Olbaltumvielu saturs (%)</i>
<i>Nr.</i>	<i>Vārds</i>				

5.4. Bruto seguma aprēķins 1 – 2 produkcijas veidiem (sk. 4.pielikumu)

15.tabula

Bruto seguma aprēķins _____

<i>Nosaukums</i>	<i>Mērvienība</i>	<i>Daudzums</i>	<i>Cena (Ls)</i>	<i>Summa (Ls)</i>
<i>IEŅĒMUMI</i>				
Piens				
Tauki (____)				
Proteīns (____)				
Teļi				
Kūtsmēsli				
Kopā:				
<i>MAINĪGĀS IZMAKSAS</i>				
Mieži				
Vīķauzu zirņu mistrs				
Siens				
Lopbarības bietes				
Ganību zāle				
Apsēklošana				
<i>Citas mainīgās izmaksas</i>				
Minerālbarība				
Pakaiši				
Veterinārās izmaksas				
<i>Citas mainīgās izmaksas</i>				
Kopā:				
BRUTO SEGUMS 1				
Algotais darbs				
BRUTO SEGUMS 2				
Subsīdijas				
BRUTO SEGUMS 3				

Ieguldījums tavā nākotnē!

5.5. Barības deva saimniecībā esošiem mājdzīvniekiem

17.tabula

Barības devas slaucamām govīm

<i>Barības līdzekļi</i>	<i>Daudzums (kg/dienā)</i>	<i>Vidējais izslaukums laktācijā ganāmpulkam</i>

5.6. Kūtsmēslu un vircas krātuves

18.tabula

<i>Dzīvnieku grupa</i>	<i>Skaitis</i>	<i>Pakaišu kūtsmēsli (t)</i>		<i>Šķidrmēsli (t)</i>	
		<i>no 1 dzīvn.</i>	<i>kopā</i>	<i>no 1 dzīvn.</i>	<i>kopā</i>

Secinājumi:

* Kūtsmēslu krātuvju raksturojums, vides aizsardzības noteikumu ievērošana.

Ieguldījums tavā nākotnē!

6.3. Produkcijas sagatavošana realizācijai un produkcijas realizācijas iespēju uzlabošanā.

6.4. Kādas iespējas ir saskatāmas saimniecības produkcijas realizācijas iespēju

---

6.5. Transportēšanas apstākļi (attālums, laika patēriņš, transporta izmaksas)

Ieguldījums tavā nākotnē!

7.4. Vai ražošanas līdzekļi tiek iegādāti, kooperējoties ar citām saimniecībām?

Kādas priekšrocības ir šādai rīcībai?

7.5. Sadarbības partneri (sk. 5.pielikumu)

20.tabula

<i>Iestādes nosaukums</i>	<i>Sadarbības veids</i>	<i>Īss darbības raksturojums</i>

8. Grāmatvedība **Bilance**

21.tabula

AKTĪVS	Piezīmes Nr.	Rindas kods	Pārskata perioda beigās	Gada sākumā
1. Ilgtermiņa ieguldījumi				
I. Nemateriālie ieguldījumi				
1. Pētniecības darba un uzņēmuma attīstības izmaksas		010		
2. Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības		020		
3. Citi nemateriālie ieguldījumi		021		
4. Uzņēmuma nemateriālā vērtība		030		
5. Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		040		
I KOPA :		050		
II. Pamatlīdzekļi				
1. Zemes gabali, ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi		060		
2. Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		070		
3. Iekārtas un mašīnas		080		
4. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs		090		
5. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu		100		
6. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		110		
II. KOPA:		120		
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi				
1. Līdzdalība radniecīgo uzņēmumu kapitālā		130		
2. Aizdevumi radniecīgajiem uzņēmumiem		140		
3. Līdzdalība asociēto uzņēmumu kapitālā		150		
4. Aizdevumi asociētajiem uzņēmumiem		160		
5. Pārējie vērtspapīri un ieguldījumi		170		
6. Pārējie aizdevumi		180		
7. Pašu akcijas un daļas		190		
8. Aizdevumi uzņēmuma līdzīpašniekiem un vadībai		200		
III. KOPA:		210		
1. I E D A Ļ A S KOPSUMMA		220		
2. Apgrozāmie līdzekļi				
I. Krājumi				
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli		230		
2. Nepabeigtie ražojumi		240		
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai		250		
4. Nepabeigtie pasūtījumi		260		
5. Avansa maksājumi par precēm		270		
6. Darba dzīvnieki un produktīvie dzīvnieki		280		
I. KOPA:		290		
II. Debitori				
1. Pircēju un pasūtītāju parādi		300		
2. Radniecīgo uzņēmumu parādi		310		
3. Asociēto uzņēmumu parādi		320		
4. Citi debitori		330		
5. Neiemaksātās daļas sabiedrības kapitālā		340		
6. Īstermiņa aizdevumi uzņēmuma līdzīpašniekiem un vadībai		350		
7. Nākamo periodu izmaksas		360		
8. Uzkrātie ieņēmumi		370		
II. KOPA:		380		
III. Vērtspapīri un līdzdalība kapitālos				
1. Līdzdalība radniecīgo uzņēmumu kapitālā		390		
2. Pašu akcijas un da(ā)s		400		
3. Pārējie vērtspapīri un līdzdalība kapitālos		410		
III. KOPA:		420		
IV. Naudas līdzekļi	IV. KOPA:	430		
2. I E D A Ļ A S KOPSUMMA		440		
BILANCE		450		

Ieguldījums tavā nākotnē!

PASĪVS	Piezīmes Nr.	Rindas kods	Pārskata perioda beigās	Gada sākumā
1. Pašu kapitāls				
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)		460		
2. Akciju emisijas uzcenojums		470		
3. Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve		480		
4. Rezerves				
a) likumā noteiktās rezerves;		490		
b) rezerves pašu akcij Kam vai daļām;		500		
c) sabiedrības statūtos noteiktās rezerves;		510		
d) pārējās rezerves.		520		
IV. KOPA:		530		
5. Nesadalītā peļņa:				
a) iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa;		540		
b) pārskata gada nesadalītā peļņa.		550		
1. I E D A L Ā S KOPSUMMA		560		
2. Uzkrājumi				
1. Uzkrājumi pensijām un tamlīdzīgām saistībām		570		
2. Uzkrājumi paredzamajiem nodokļiem		580		
3. Citi uzkrājumi		590		
2. I E D A L Ā S KOPSUMMA		600		
1. Kreditori				
I. Ilgtermiņa kreditori				
1. Aizņēmumi pret obligācijām		610		
2. Akcijās pārvēršamie aizņēmumi		620		
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm		630		
4. Citi aizņēmumi		640		
5. No pircējiem saņemtie avansi		650		
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		660		
7. Maksājamie vekseli		670		
8. Parādi radniecīgajiem uzņēmumiem		680		
9. Parādi asociētajiem uzņēmumiem		690		
10. Nodokļi un sociālās nodrošināšanas maksājumi		700		
11. Pārējie kreditori		710		
12. Nākamo periodu ieņēmumi		720		
13. Pārskata gada dividendes		730		
14. Neizmaksātās iepriekšējo gadu dividendes		740		
I. KOPA:		750		
II. Īstermiņa kreditori				
1. Aizņēmumi pret obligācijām		760		
2. Akcijās pārvēršamie aizņēmumi		770		
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm		780		
4. Citi aizņēmumi		790		
5. No pircējiem saņemtie avansi		800		
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		810		
7. Maksājamie vekseli		820		
8. Parādi radniecīgajiem uzņēmumiem		830		
9. Parādi asociētajiem uzņēmumiem		840		
10. Nodokļi un sociālās nodrošināšanas maksājumi		850		
11. Pārējie kreditori		860		
12. Nākamo periodu ieņēmumi		870		
13. Pārskata gada dividendes		880		
14. Neizmaksātās iepriekšējo gadu dividendes		890		
15. Uzkrātās saistības		900		
II. KOPĀ :		910		
3. I E D A L Ā S KOPSUMMA		920		
B I L A N C E		930		

Vadītājs (īpašnieks) _____

Ieguldījums tavā nākotnē!

8.4. Apdrošināšanas veidi un izmaksas.

---

9. Problēmas un risks.

9.1. Saimniecības SVID analīze

22.tabula

S	V
I	D

EIROPAS SAVIENĪBA

Ieguldījums tavā nākotnē!

Piezīmēm

Ieguldījums tavā nākotnē!

DARBA BURTNĪCA

3. daļa

z/s „_____” un z/s

_____”

**Ekonomisko rādītāju
aprēķins un analīze**

Ieguldījums tavā nākotnē!

1. Zemes izmantošana

1. tabula*

	<i>z/s „_____”, ha</i>	<i>z/s „_____”, ha</i>
L/s izmantojamā zeme		
L/s neizmantojamā zeme		
Kopā:		

* rādītājus ņem no tabulas nr. 4 sadaļas 4.1.

Secinājumi: (saimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošana, lauku konfigurācija u.t.t)

Ieguldījums tavā nākotnē!

2. Augkopības nozare

2.1. Augkopības produkcijas ražošanas rādītāji

Kultūraugu ražība*

2.tabula

<i>Kultūraugi</i>	<i>z/s „ ”</i>			<i>z/s „ ”</i>		
	<i>Platība, ha</i>	<i>Ražība t/ha</i>	<i>Kopražā, t</i>	<i>Platība, ha</i>	<i>Ražība t/ha</i>	<i>Kopražā, t</i>
Z.kvieši						
Kopā ziemāji:						
Mieži						
Kopā vasarāji:						
Daudzg.zāles Kartupeļi						
Kopā:						

* Rādītāji jāņem no 1. un 2.daļas 4.3. sadaļas tabulas Nr. 4

Ieguldījums tavā nākotnē!

Rezultāts jāparāda arī grafiski:

1. attēls. Kultūraugu ražība

Secinājumi:

2.2. Ieņēmumi no realizācijas

3. tabula

Saimniecība „_____”

<i>Produkcija</i>	<i>Daudzums</i>	<i>Cena</i>	<i>Summa</i>

Saimniecība „_____”

<i>Produkcija</i>	<i>Daudzums</i>	<i>Cena</i>	<i>Summa</i>

2. attēls. Saimniecību ieņēmumi no produkcijas realizācijas

Secinājumi:

Ieguldījums tavā nākotnē!

2.3. Ieņēmumi no realizācijas

5. tabula

	z/s „_____”	z/s „_____”
Graudaugi		
Kartupeļi		
Siens		
Kopā:		

Secinājumi:

---

3. Lopkopības nozare

3.1. Lopkopības nozares produkcijas ražošanas rādītāji

6. tabula

<i>Rādītāji</i>	<i>z/s „_____”</i>	<i>z/s „_____”</i>
Vidējais govju skaits s-bā		
Vidējais izslaukums no 1 govys gadā (kg)		
Piena kopieguve		
Dzimuši teļi vidēji gadā		
Dzīvmasas diennakts pieaugums (g)		
- jaunlopiem		
- cūkām		
- aitām (kazām)		
Kopā:		

Secinājumi (raksturot noieta tirgu):

3.2. Ieņēmumi no produkcijas realizācijas

7. tabula

<i>Rādītāji</i>	<i>z/s „_____”</i>	<i>z/s „_____”</i>
Piens		
Liellopu gaļa		
Cūkgaļa		
Olas		
Kopā:		

3. attēls. Ieņēmumi no lopkopības produkcijas

Secinājumi:

Ieguldījums tavā nākotnē!

4. Saimniecību izmaksu raksturojums.

Izmaksas saimniecībā „_____”

4.1. Sēklas izmaksu aprēķins

8. tabula

<i>Kultūraugs</i>	<i>Platība, ha</i>	<i>Sēklu IN kg/ha</i>	<i>Kopā kg</i>	<i>Cena Ls/kg</i>	<i>Summa Ls</i>

4. 2. Minerālmēsļu izmaksu aprēķins

9. tabula

<i>Kultūraugi</i>	<i>Platība ha</i>	<i>Slāpekļa mēslojums</i>				<i>Kompleksie minerālmēsli *</i>			
		<i>Deva t/ha</i>	<i>Kopā t</i>	<i>Cena Ls/t</i>	<i>Summa Ls</i>	<i>Deva t/ha</i>	<i>Kopā t</i>	<i>Cena Ls/t</i>	<i>Summa Ls</i>
Kopā:									

* norādīt dabrbīgās vielas saturu

Ieguldījums tavā nākotnē!

4. attēls. Izmaksas

Secinājumi:

4.7. Veterināro pakalpojumu izmaksas

14. tabula

<i>Pakalpojuma veids</i>	<i>z/s „_____”</i>	<i>z/s „_____”</i>
Apsēklošana		
Piena paraugu analīze		
Kopā:		

Secinājumi:

4.8. Pamatlīdzekļu nolietojums

Pamatlīdzekļu gada nolietojuma aprēķins saimniecībā „_____”

15. tabula

<i>Nosaukums</i>	<i>Bilances vērtība</i>	<i>Nolietojums Ls</i>	<i>Atlikusī vērtība Ls</i>
Ražošanas ēka			
Kopā:	x		x

Pamatlīdzekļu gada nolietojuma aprēķins saimniecībā „_____”

16. tabula

<i>Nosaukums</i>	<i>Bilances vērtība</i>	<i>Nolietojums Ls</i>	<i>Atlikusī vērtība Ls</i>
Ražošanas ēka			
Kopā:	x		x

Secinājumi:

4.9. Pašizmaksas aprēķins

Pašizmaksas aprēķins saimniecībā „_____”

4.9.1. Augkopības produkcijas pašizmaksa (sk. pielikumus 8.,10.,11) 17. tabula

Kultūras nosaukums	Platība,	*Darba alga ar pieskaitīj	Sēklas izmaksas	Mēslojums	Amortizācijas atskait.	Degvielas izmaksas
	ha	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Ziemas kvieši						
Vasaras kvieši						
Kartupeļi						
Auzas						
Kopā:						

* darba samaksu ņem tādu, ko maksā reāli īpašnieks darbiniekam.

17. tabulas turpinājums

Kultūras nosaukums	Pakalpojumi no ārienes	Tekošais remonts	Smērvielas 3,8% no degvielas	Pārējās izmaksas	Izmakšas kopā	Kopprodukcija	1 cnt pašizmaksa
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	cnt	Ls
Ziemas kvieši							
Vasaras kvieši							
Kartupeļi							
Auzas							
Kopā:							

- Darba alga:
- 1) augsnes apstrāde = darbietilpība x 1.st. darba samaksa
  - 2) kultūraugu kopšanas darbi
  - 3) kultūraugu novākšana (ja novāc ar savu kombainu)
  - 4) produkcijas transportēšana
  - 5) produkcijas realizācija (ja pārdod pats īpašnieks tirgū).

Ieguldījums tavā nākotnē!

4.9.2. Lopkopības produkcijas pašizmasa (sk. pielikumu Nr.9)

18. tabula

Dzīvnieku grupa	Dzīvn. skaits	Sivēnu iegādei, Ls	Darba alga ar pieskaitīj., Ls	Lopbarības izmaksas, Ls	Elektroenerģija, Ls	Tekošais remonts, Ls

18.tabulas turpinājums

Dzīvnieku grupa	Pakaiši, Ls	Amortizācija, Ls	Pārējās izmaksas (medik., mazv.invent.) Ls	Izmaksas kopā, Ls	Produkcijas ieguve, cnt	1 cnt pašizmaksa, Ls

Pašizmaksas aprēķins saimniecībā „_____”

4.9.3. Augkopības produkcijas pašizmaksa

19. tabula

Kultūras nosaukums	Platība,	*Darba alga ar pieskaitīj	Sēklas izmaksas	Mēslojums	Amortizācijas atskait.	Degvielas izmaksas
	ha	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Ziemas kvieši						
Vasaras kvieši						
Kartupeļi						
Auzas						
Kopā:						

* darba samaksu ņem tādu, ko maksā reāli īpašnieks darbiniekam.

19. tabulas turpinājums

Kultūras nosaukums	Pakalpojumi no ārienes	Tekošais remonts	Smērvielas 3,8% no degvielas	Pārējās izmaksas	Izmak-sas kopā	Kop-produk-cija	1 cnt pašiz-maksa
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	cnt	Ls
Ziemas kvieši							
Vasaras kvieši							
Kartupeļi							
Auzas							
Kopā:							

- Darba alga:
- 1) augsnes apstrāde = darbietilpība x 1.st. darba samaksa
  - 2) kultūraugu kopšanas darbi
  - 3) kultūraugu novākšana (ja novāc ar savu kombainu)
  - 4) produkcijas transportēšana
  - 5) produkcijas realizācija (ja pārdod pats īpašnieks tirgū).

4.9.4. Lopkopības produkcijas pašizmasa

20. tabula

Dzīvnieku grupa	Dzīvnr. skaits	Sivēnu iegādei, Ls	Darba alga ar pieskaitīj., Ls	Lopbarības izmaksas, Ls	Elektroenerģija, Ls	Tekošais remonts, Ls

20.tabulas turpinājums

Dzīvnieku grupa	Pakaiši, Ls	Amortizācija, Ls	Pārējās izmaksas (medik., mazv.invent.) Ls	Izmaksas kopā, Ls	Produkcijas ieguve, cnt	1 cnt pašizmaksa, Ls

Secinājumi:

Ieguldījums tavā nākotnē!

Darba prezentācija

Darba prezentācijā jāiekļauj:

- 1) Īss abu saimniecību raksturojums.
- 2) Saimniecību specializācija.
- 3) Saimniecību ekonomisko rādītāju analīze:
  - a) grafiskie attēli;
  - b) analīze, secinājumi;
  - c) foto attēli – praktikanta līdzdalība saimnieciskajā darbībā.

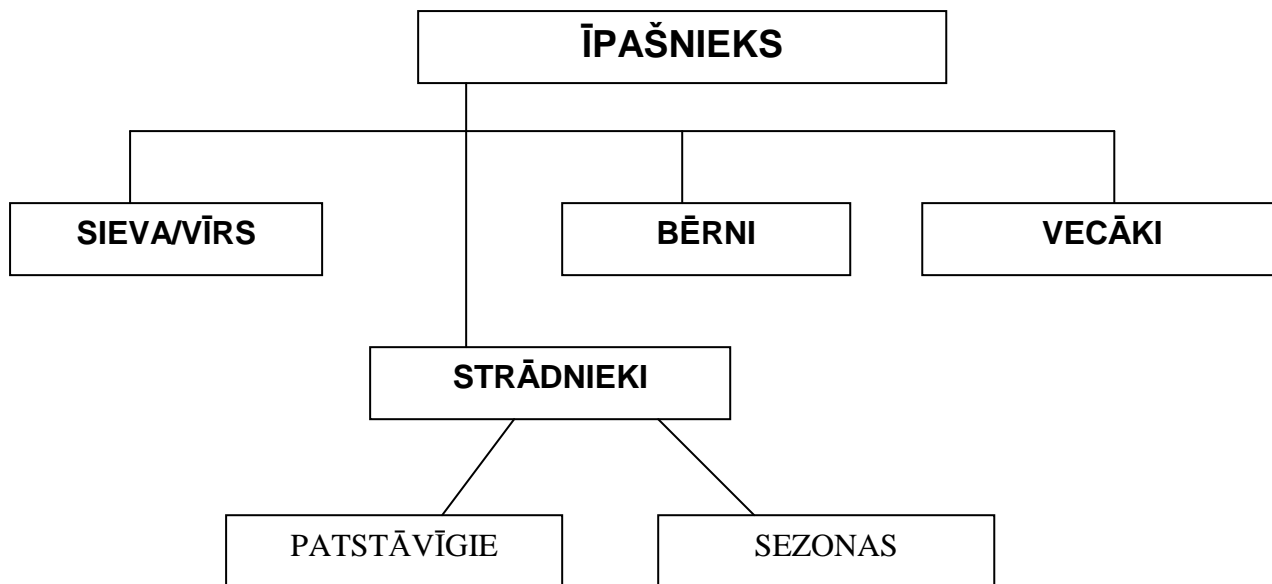

EIROPAS SAVIENĪBA

Ieguldījums tavā nākotnē!

Pielikumi

Saimniecības organizatoriskā shēma

Darbaspēka nodrošinājums

Darbaspēks Statuss saimniec.	Vecums / Skaits	Profesija, izglītība	Nozares					
			Lauksaimniecība		Mežsaimniecība	Mājsaimniecība	Ārpus saimniecības	u.c.
			augkopība	lopkopība				
Saimniecības vad.	43/1	Augstākā Inženieris-mehāniķis	X					
Sieva / vīrs	40/1	Augstākā vetārste		X			X	
Strādnieki:								
Patstāvīgie	/2	Vid.speciālā	1	1				
Sezonas	/4	L/s satrādnieki	2		2			
Vecāki	/2	pensionāri				2		

Bruto seguma aprēķins

10.tabula

Ziemas rudzi

Nosaukums	Mērvienība	Daudzums	Cena (Ls)	Summa (Ls)
<i>Ieņēmumi:</i>				
Graudi	t	3,2	70,00	224,00
<i>Izdevumi</i>				
<i>Mainīgās izmaksas</i>				
Sēkla	kg	300	0,10	30,00
Mēslojums slāpeklis	kg	200	0,167	33,40
Augu aizsardzība Herbicīdi – “Granstars”	g	12	1,35	16,20
Kopā:				79,60
Bruto segums I				144,40
<i>Patstāvīgās izmaksas</i>				
Degviela	l	150	0,75	112,50
Kombaina noma	ha	1	35,00	35,00
Kopā:				147,50
Bruto segums II				- 3,10
Subsīdijas	ha	1	20,00	20,00
Bruto segums III				16,90

Bruto seguma aprēķins slaucamām govīm

Nosaukums	Mērvienība	Daudzums	Cena (Ls)	Summa (Ls)
<i>IEŅĒMUMI</i>				
Piens	kg	3700	0,12	444,00
Tauki (3,5)	%	4,0	0,005	9,30
Proteīns (3,0)	%	3,3	0,005	5,60
Teļi	gab.	1	20,00	20,00
Kūtsmēsli	t	12	7,00	84,00
Kopā:				562,90
<i>MAINĪGĀS IZMAKSAS</i>				
Mieži	kg	600	0,06	36,00
Vīķauzu zirņu mistrs	kg	200	0,06	12,00
Siens	kg	2400	0,022	53,40
Lopbarības bietes	kg	1050	0,04	42,00
Ganību zāle	kg	12000	0,0036	43,40
Apsēklošana		1	12,00	12,00
<i>Citas mainīgās izmaksas</i>				
Minerālbarība	kg	76,5	0,30	23,00
Pakaiši	kg	1050	0,002	3,00
Veterinārās izmaksas				35,00
<i>Citas mainīgās izmaksas</i>				
Kopā:				259,80
BRUTO SEGUMS 1				303,10
Algotais darbs	h	200	1.40	280,00
BRUTO SEGUMS 2				23,10
Subsīdijas	gab	1	55,00	55,00
BRUTO SEGUMS 3				78,10

Ieguldījums tavā nākotnē!

Pielikums Nr.5

20.tabula

Sadarbības partneri

Iestādes nosaukums	Sadarbības veids	Īss darbības raksturojums
Daugavpils Lauksaimniecības konsultāciju birojs	Grāmatvedības pakalpojumi	Bilances sastādīšana

Dīzeļmotoru aptuvens degvielas patēriņš kg/h

23.tabula

Traktora marka	Degvielas patēriņš, kg/h		
	motoram strādājot ar slodzi, G_s	agregātam pārvietojoties tukšgaitā, G_d	motoram darbojoties tukšgaitā, G_a
T – 150 K	21,0 – 25,2	13,2 – 17,6	2,4
DT – 75 M	14,0 – 16,8	8,5 – 11,0	1,8
MTZ – 80; MTZ – 82	13,0 – 14,5	8,5 – 10,0	1,5
T – 40; T – 40 A	5,0 – 7,6	3,5 – 5,0	0,8 – 1,0
Valtra T-150	20	10	
Kombains SAMPO	15		

Eļļas, ziežvielu un iedarbināšanas degvielas patēriņa normas (% no pamatdegvielas patēriņa)

24. tabula

Traktora marka	Motoreļļa		Transmisij-eļļa	Industriālās un speciālās eļļas	Ziežvielas	Iedarbināšanas degviela
	kopā	motoram				
T – 150 K	3,8	1,9	0,6	0,4	0,04	1,0
DT – 75 M	4,6	3,2	1,0	-	0,03	1,0
MTZ – 80; MTZ – 82	3,8	2,5	1,1	0,1	0,06	1,0
T – 40; T – 40 A	4,5	2,5	1,1	0,1	0,06	1,0

Augkopības produkcijas pašizmaksa

17. tabula

Kultūras nosaukums	Platība,	*Darba alga ar pieskaitīj	Sēklas izmaksas	Mēslojums	Amortizācijas atskait.	Degvielas izmaksas
	ha	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Ziemas kvieši	1	18,06	39,60	23,55	890,00	35,26
Kopā:	1	18,06	39,60	23,55	890,00	35,26

* darba samaksu ņem tādu, ko maksā reāli īpašnieks darbiniekam.

17. tabulas turpinājums

Kultūras nosaukums	Pakalpojumi no ārienes	Tekošais remonts	Smērvielas 3,8% no degvielas	Pārējās izmaksas	Izmaksas kopā	Kopprodukcija	1 cnt pašizmaksa
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	cnt	Ls
Ziemas kvieši	-	120,00	1,34	80,00	1207,81	28,00	43,14
Kopā:	-	120,00	1,34	80,00	1207,81	28,00	43,14

Darba alga: 1) augsnes apstrāde = darbietilpība x 1.st. darba samaksa
 2) kultūraugu kopšanas darbi
 3) kultūraugu novākšana (ja novāc ar savu kombainu)
 4) produkcijas transportēšana
 5) produkcijas realizācija (ja pārdod pats īpašnieks tirgū).

Augkopības produkcijas pašizmaksa

Darba alga:

1) augsnes apstrāde (aršana, kultivēšana, sēja) darbietilpība

$$0,60 + 2,08 + 1,27 = 3,95 \text{ st;}$$

$$3,95 \times 1,50 = 5,93 \text{ Ls/ha}$$

2) kopšanas darbi, miglošana 2 x

$$1,27 \times 2 = 2,54 \text{ st;}$$

$$2,54 \times 1,50 = 3,81 \text{ Ls}$$

3) graudaugu novākšana (darba platums 4,1 m)

$$1,21 \times 1,50 = 1,81$$

Amortizācijas atskaitījumi

$$\text{Traktors MTZ-80} = 2500 \text{ Ls} \times 0,20 = 500 \text{ Ls}$$

$$\text{Kombains SK-5} = 1200 \times 0,20 = 240 \text{ Ls}$$

L/s tehnika (arkls, ecēšas, kultivators, sējmašīna) $(200 + 150 + 800) \times 0,20 = 350 \text{ Ls}$

Kopā: 890 Ls

4) transporta darbi $1 \text{ h} \times 1,50 = 1,50 \text{ Ls}$

5) produkcijas realizācija (transportēšana + pārdošana (ja pārdod tirgū))
1,50

6) darba samaksa + soc.nod.

$$14,55 \times 1,2409 = 18,06 \text{ Ls}$$

Sēklas izmaksas $220 \text{ kg} \times 0,18 \text{ Ls} = 39,60 \text{ Ls}$

Mēslojums (N) $150 \text{ kg} \times 0,157 = 23,55 \text{ Ls}$

Degvielas izmaksas (aršana + kultivēšana + sēja + miglošana + novākšana)

$$8,2 + 6,2 + 6,2 + 3,1 + 10,5 + 13 = 41 \text{ l}$$

$$41 \times 0,86 = 35,26 \text{ Ls}$$

Lopkopības produkcijas pašizmaksa

18.tabula

Dzīvnieku grupa	Dzīvnr. skaits	Sivēnu iegādei, Ls	Darba alga ar pieskaitīj., Ls	Lopbarības izmaksas, Ls	Elektroenerģija, Ls	Tekošais remonts, Ls
Nobarojamās cūkas	50	1600	1985,44	1516,95	959,11	60
Kopā:	50	1600	1985,44	1516,95	959,11	60

18.tabulas turpinājums

Dzīvnieku grupa	Pakaiši, Ls	Amortizācija, Ls	Pārējās izmaksas (medik., mazv.invent.) Ls	Izmaksas kopā, Ls	Produkcijas ieguve, cnt	1 cnt pašizmaksa, Ls
Nobarojamās cūkas	32,96	139,19	75,00	6418,65	60	106,98
Kopā:	32,96	139,19	75,00	6418,65	60	106,98

Darba alga - 200 Ls mēnesī x 8 mēn. (vid.turēšanas laiks) = 1600 Ls.

Sociālais nodoklis (darba dienas iemaksa) - 1600 x 0,2409 = 385,44

Kopā: 1600 + 385,44 = 1985,44 Ls

Cūku iegādes izmaksas - 50 gab. x 35 Ls = 1750 Ls.

Amortizācijas atskaitījumi - 139,19 Ls (nob.periods)

kūts - 273,5 Ls bilances vērtība 975,50 x 0,05 = 48,78 Ls gadā;

dzirnavas - 500 Ls x 0,20 = 100 Ls gadā;

sakņu smalcinātājā - 300 Ls x 0,20 = 60 Ls gadā;

Tekošais remonts - 60 Ls gadā.

Elektroenerģijas izmaksas

- Spuldzes - 12 gab.x 100 W x 3 st dienā = 3,6 kW x 244 dienas = 8784kW,

dzirnavu motors - 2 kW x 2 st = 4 kW x 76 dienas (2,5 mēn.pašu barība) =304 kW;

sakņu smalcinātais - 2,2 kW x 2 st = 4,4 kW x 244 dienas = 1073,6 kW

ūdens sūknis - 1,5 kW x 4 st = 6 kW x 244 dienas = 1464 kW.

Kopā: 8784 + 304 + 1464 + 1073,6 = 11625,6 kW

Izmaksas 11625,6 x 0,0825 = 959,11 Ls

Lopbarības izmaksas - pašu ražotā spēkbarība - 2,5mēn. x 27 cnt/mēn.= 67 cnt x 4,23 Ls=283,41 Ls.

iepirkta kombinētā spēkbarība - 148 cnt x 6,5Ls = 962 Ls;

kartupeļi - 30 cnt x 2,80 Ls = 84,0 Ls

- zaļbarība - 200 cnt x 0,42 Ls = 83,54 Ls; kāpostu lapas - 160 cnt x 0,65 Ls = 104,00 Ls

Kopā: 1516,95 Ls

Pakaišu izmaksas - 244 barības dienas x 2 kg = 488 x 50 gab.= 244 cnt x 0,34 Ls = 32,96 Ls .

Darbietilpība (izstrādes norma vienā stundā) lauku darbos

25. tabula

<i>Darba veids</i>	<i>1 stundas izstrāde, ha</i>		
Aršana – traktori MTZ – 80; MTZ – 82	0,60		
Kultivēšana ar ecēšanu - traktori MTZ – 80; MTZ – 82 – kultivators – 6,0 m	2,08		
Graudu sēja ar minerālmēslu iestrādi -traktori MTZ – 80; MTZ – 82; sējmašīna – 3,6 m	1,27		
Augsnes pieveļšana - traktori MTZ – 80; MTZ – 82 ar 3 veltņiem	5,05		
Kartupeļu stādīšana traktori MTZ – 80; MTZ – 82 traktori T-40; T -40 A	0,43 0,39		
Kartupeļu kopšana <i>Ecēšana pirms stādīšanas</i> - traktori MTZ – 80; MTZ – 82 <i>Pirmā rindstarpu rušināšana</i> - traktori MTZ – 80; MTZ – 82, agregāta darba platums – 4,2 m <i>Otrā un trešā rindstarpu rušināšana</i> - traktori MTZ – 80; MTZ – 82, agregāta darba platums – 4,2 m	1,2 1,12 1,22		
Zāles, lopbarības un salmu savākšana un transportēšana			
	<i>Pārvešanas attālums, km</i>	<i>Kravas svars, t</i>	<i>Darbietilpība, cilvēkstundas uz 1t kravas</i>
Piekabe „Sigulda-5” - traktori MTZ – 80; MTZ – 82	līdz 1,0	līdz 2,5	0,34
	līdz 1,0	2,5 – 3,0	0,25
	līdz 1,0	3,0 – 3,5	0,22
	1,0 – 1,5	līdz 2,5	0,37
	1,0 – 1,5	2,5 – 3,0	0,27
	1,0 – 1,5	3,0 – 3,5	0,23
	1,5 – 2,0	līdz 2,5	0,40
	1,5 – 2,0	2,5 – 3,0	0,28
	1,5 – 2,0	3,0 – 3,5	0,25
	2,0 – 3,0	līdz 2,5	0,43
	2,0 – 3,0	2,5 – 3,0	0,32
	2,0 – 3,0	3,0 – 3,5	0,28

Ieguldījums tavā nākotnē!

25. tabulas turpinājums

Graudu novākšana ar kombainu	Ražība, cnt/ha	1 stundas izstrāde, ha, ja slejas garums ir līdz 150 m	1 stundas izstrāde, ha, ja slejas garums ir 150 - 200 m
Kombains SK-5 „Niva” – darba platums 6 m	20 – 25	1,32	1,41
	25 – 30	1,24	1,33
	30 – 35	1,17	1,24
	35 – 40	1,04	1,10
	40 – 45	0,95	1,04
Kombains SK-5 „Niva” – darba platums 5 m	20 – 25	1,27	1,37
	25 – 30	1,19	1,28
	30 – 35	1,12	1,19
	35 – 40	1,04	1,10
	40 – 45	0,93	0,99
Kombains SK-5 „Niva” – darba platums 4,1 m	20 – 25	1,21	1,32
	25 – 30	1,17	1,26
	30 – 35	1,10	1,18
	35 – 40	1,02	1,10
	40 – 45	0,90	0,98
Kartupeļu izrakšana, nolasot ar rokām - vieglās augsnēs			
Traktori MTZ – 80; MTZ – 82; T – 40; T – 40 A	100 – 150	0,26	0,28
	150 – 200	0,21	0,23
	200 – 250	0,17	0,18
	100 – 150	0,20	0,21
	150 - 200	0,16	0,17
Kartupeļu izrakšana, nolasot ar rokām - vidējās augsnēs			
Traktori T – 40;	Neatkarīgi no ražas	0,19	0,14

Pielikums Nr.11

Darbietilpība (izstrādes norma vienā stundā) lauku darbos

26. tabula

Darba veids	1 stundas izstrāde, ha	
Aršana – traktori MTZ – 80; MTZ – 82	0,60	
Kultivēšana ar ecēšanu - traktori MTZ – 80; MTZ – 82 – kultivators – 6,0 m	2,08	
Graudu sēja ar minerālmēslu iestrādi -traktori MTZ – 80; MTZ – 82; sējmašīna – 3,6 m	1,27	
Augsnes pieveļšana - traktori MTZ – 80; MTZ – 82 ar 3 veltniem	5,05	

Nepieciešamās barības daudzums vaislas cūkām, cnt

<i>Barības līdzeklis</i>	<i>Sivēnmātes ar metienu līdz 2 mēn.vec</i>	<i>Vaislas kuļi</i>	<i>Vaislas cūciņas 2 – 12 mēn.vec.</i>
Spēkbarība	11,5	11,5	3,8
Sakņaugi	14,0	7,0	5,0
Kartupeļi	7,0	4,0	2,0
Zāles vai siena milti	1,5	1,5	0,5
Zaļabrība	14,0	9,0	5,0
Pilnpiens	1,0	-	-
Vājpiens	9,5	7,5	3,0
Kopā:	20,0	17,0	6,5

Nepieciešamās barības daudzums cūkām izaudzēšanas un nobarošanas laikā, dzīvmasas pieaugums 600 – 650 g diennaktī, cnt

<i>Barība</i>	<i>Nobarojot no 20 kg dzīvmasas līdz</i>		
	<i>100 – 120 kg</i>	<i>160 kg</i>	<i>200 kg</i>
Spēkbarība	2,5	4,0	5,7
Sakņaugi	1,0	2,2	3,5
Kartupeļi	2,0	3,2	4,5
Zāles vai siena milti	0,2	0,3	0,4
Zaļabrība	3,0	4,5	6,0
Vājpiens	3,0	4,5	6,0
Kopā:	4,2	6,6	9,5

Nepieciešamās barības daudzums aitām (vidēji 1 strutūraitai / jēru mātei, ieskaitot 1,7 jērus), cnt

<i>Barība</i>	<i>Vilnas nocirpums no aitas gadā, kg</i>		
	<i>3,0</i>	<i>4,0</i>	<i>5,0</i>
Spēkbarība	0,9/1,1	1,1/1,3	1,3/1,5
Siens	3,2/4,1	3,5/4,3	3,8/4,5
Salmi	1,0/1,2	0,8/1,0	0,6/0,8
Sakņaugi	3,0/4,0	3,5/4,5	4,0/5,0
Kartupeļi	0,8/1,0	0,9/1,1	1,0/1,2
Zaļabrība piebarošanai	1,3/1,7	1,4/1,8	1,5/1,9
Ganību barība	16 / 20	17 / 20	18 / 21
Kopā:	6,4/8,2	7,0/8,6	7,6/9,0

Nepieciešamās barības daudzums zirgiem, cnt

<i>Barība</i>	<i>Darba zirgi</i>	<i>Sporta zirgi</i>	
		<i>Vieglā tipa**</i>	<i>Universālā tipa</i>
Spēkbarība	10,5	16,0	16,0
Siens	23,0	17,5	21,5
Salmi	6,0	4,0	5,0
Sakņaugi	9,5	3,0	5,0
Kartupeļi	2,5	1,5	2,0
Zaļabrība piebarošanai	14,0	10,0	11,5
Ganību barība	56,5	39,5	49,5
Kopā:	38,0	35,0	40,0

** Vieglā tipa zirgi – jājamzirgu un rikšotāju šķirnes zirgi

Ieguldījums tavā nākotnē!

**Nepieciešamās barības daudzums (kg)
trušiem (vienai trušu mātei ar 24 – 26
trusēniem, ierēķinot 1 trušu tēviņu uz 8
trušu mātītēm**

<i>Barība</i>	<i>Daudzums, kg</i>	<i>Struktūra, %</i>
Spēkbarība	250,0	46,0
Siens	200,0	18,5
Zaļbarība, salmi	40,0	2,0
Sakņaugi	230,0	5,0
Kartupeļi	75,0	4,0
Zaļbarība piebarošanai	700,0	23,0
Piens, vājpiens u.c. dzīvnieku izcelsmes barība	40,0	1,5
Kopā:	540,0	100

**Nepieciešamās barības daudzums (kg)
vistām (pieaugušam putnam, ieskaitot
ataudzējamus jaunputnus)**

<i>Barība</i>	<i>Daudzums, kg</i>	<i>Struktūra, %</i>
Spēkbarība	51,0	85,0
Zāles/siena milti	2,5	3,0
Sakņaugi (t.sk. burkāni)	10,0	2,0
Kartupeļi	7,0	3,5
Zaļbarība	10,0	3,0
Piens, vājpiens u.c. dzīvnieku izcelsmes barība	10,0	3,5
Kopā:	60,0	100

**Nepieciešamās barības daudzums (kg) pīlēm
(pieaugušam putnam, ieskaitot
ataudzējamus jaunputnus)**

<i>Barība</i>	<i>Daudzums, kg</i>	<i>Struktūra, %</i>
Spēkbarība	70,0	70,0
Zāles/siena milti	8,0	5,0
Kartupeļi	23,0	7,0
Zaļbarība	50,0	9,5
Piens, vājpiens u.c. dzīvnieku izcelsmes barība	16,0	3,5
Kopā:	100,0	100

**Nepieciešamās barības daudzums (kg) zosīm
(pieaugušam putnam, ieskaitot
ataudzējamus jaunputnus)**

<i>Barība</i>	<i>Daudzums, kg</i>	<i>Struktūra, %</i>
Spēkbarība	66,0	57,0
Zāles/siena milti	11,0	6,5
Sakņaugi (t.sk. burkāni)	50,0	5,0
Kartupeļi	30,0	8,0
Zaļbarība	125,0	2,0
Piens, vājpiens u.c. dzīvnieku izcelsmes barība	18,0	3,5
Kopā:	115,0	100

Ieguldījums tavā nākotnē!

Prakses vērtēšana

Prakses aizstāvēšanu pieņem un prakses vērtēšanu veic ar skolas direktora rīkojumu apstiprināta komisija. Komisijas sastāvā ir vismaz divi mācībspēki, no kuriem viens ir prakses vadītājs.

Prakses aizstāvēšanu vērtē novērtējuma skalā – ieskaitīts, neieskaitīts. Praksi vērtē atbilstoši vērtējuma kritērijiem (skatīt 27. tabulā). Prakses novērtēšanas rezultātus ieraksta pārbaudījumu lapā.

Ja audzēknis prakses laikā slimības vai citu attaisnojošu iemeslu dēļ nav izpildījis prakses programmu, tad nākošā semestra laikā audzēknis šo praksi, uz attiecīga iesnieguma skolas direktoram pamata, izpilda patstāvīgi un aizstāv atsevišķi.

Ja audzēknis attaisnotu kavējumu dēļ nespēj izpildīt kvalifikācijas prakses programmu, tad viņš raksta iesniegumu par akadēmisko atvaļinājumu un praksi kārto pēc gada.

Ja divos novērtējuma kritērijos studentam ir “neieskaitīts”, tad gala vērtējums arī ir “neieskaitīts”.

Ja raksturojumā no prakses vietas audzēknis tiek raksturots negatīvi un audzēknis nav izpildījis prakses programmu, tad prakse netiek ieskaitīta bez iespējas to aizstāvēt.

Lai izliktu vērtējumu “ieskaitīts” vai “neieskaitīts”, komisija vadās pēc sekojošiem metodiskajiem norādījumiem:

27.tabula

Nr. p.k.	Novērtējuma kritērijs	Ieskaitīts	Neieskaitīts	Piezīmes
1.	Prakses programmas izpildes pakāpe	Vairāk par 80%	Mazāk par 80%	Prakses vadītājs novērtē matemātiski un vizuāli
2.	Praksts burtnīcas noformējums atbilstoši prasībām	Atbilst	Neatbilst	Prakses vadītājs novērtē vizuāli
3.	Prakses prezentēšana, spēja atbildēt uz komisijas uzdotajiem jautājumiem	Stāstījums loģisks, pārlicinošs. Audzēknis spējīgs atbilstēt uz jautājumiem par prakses saturu un norisi	Spējīgs atbildēt uz daļu no jautājumiem. Nepilnīgi atklāj prakses saturu	Komisija novērtē, klausoties prakses prezentāciju
4.	Praktikanta raksturojums (no prakses vietas)	Novērtējums no viduvēja līdz izcilam	Ir izteiktas piezīmes par prakses norisi, atzīmēti disciplīnas pārkāpumi vai darba kārtības noteikumu pārkāpumi	Tiek izmantots praktikanta raksturojums, ar kuru ir iepazinies prakses vadītājs
5.	Prakses burtnīcas iesniegšanas termiņa ievērošana	Ievērots	Netika ievērots	Praksts vadītājs fiksē nodošanas datumu

Darba vērtējums

Ieguldījums tavā nākotnē!
Piezīmēm

Ieguldījums tavā nākotnē!

Apstiprināta

ar Višķu Profesionālās vidusskolas direktora
2006. gada 19. septembra rīkojumu Nr. 64-p

Prakses programma

1. Profesionālās izglītības programmas:

1.1. kods 3362100

1.2. nosaukums Lauksaimniecība

1.3. profesionālās kvalifikācijas līmenis trešais

1.4. profesija (piešķiramā kvalifikācija) Lauku īpašuma apsaimniekotājs

1.5. īstenošanas ilgums 4 gadi

1.6. apguvei nepieciešama iepriekšējā izglītība pamatizglītība

2. Praktiskās programmas:

2.1. nosaukums Kvalifikācijas prakse

2.2. mērķis** nostiprināt teorētiskās zināšanas un iegūt praktiskā darba iemaņas

2.3. uzdevums**:

1) iegūt praktiskā darba iemaņas augkopības un lopkopības produkcijas ražošanā, ražas un produkcijas pirmapstrādē, uzglabāšanā un realizācijā, mežu kopšanā un izstrādē, kā arī uzņēmuma saimnieciskās darbības uzskaitīšanā un novērtēšanā;

2) nodrošināt darbā darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumu ievērošanu.

2.4. prakses īstenošanas periods: trešais-ceturtais kurss

2.5. apjoms stundās - 960

Ieguldījums tavā nākotnē!

<i>Nr.</i>	<i>Tēma</i>	<i>Apakštēma</i>	<i>Stundu</i>
1.	Ievads	Iepazīšanās ar uzņēmumu, darba vietām, iekārtām un mašīnām, darba aizsardzības un ugunsdrošības prasībām	8
2.	Augkopība	Augsnes auglības palielināšanas iespējas. Kultūraugu nodrošinājums ar barības vielām. Augmaiņa. Audzējamās kultūras, šķirnes, platības, ražība. Kultūraugu ražība. Kultūraugu kopšanas pasākumi. Kultūraugu ražas novākšana, pirmapstrāde, produkcijas uzglabāšana un realizācija. Bruto peļņas aprēķins.	472
3.	Lopkopība	Lopkopības nozares saimniecībā. Esošais un iespējamais dzīvnieku skaits pa sugām, to vecuma grupām. Lopbarības bilances aprēķins konkrētam ganālpulkam. Kvalitatīvas lopbarības sagatavošana un izēdināšana atbilstoši dzīvnieku turēšanas tehnoloģijai. Veikt mājdzīvnieku ciltsdarbu uzskaiti, uzskaiti. Bruto peļņas aprēķins.	300
4.	L/s tehnika un iekārta	Pārzināt pielietojamās tehnoloģijas saimniecībā, mašīnas un iekārtas. Tehniskās apkopes un tehnikas uzglabāšana. Darbs ar dažādu l/s tehniku, iekārtu regulēšana.	60
5.	Ražošanas līdzekļi un mežkopība	Ēku un būvju tehniskais stāvoklis, remontdarbi. Mežu kopšanas, atjaunošanas darbi.	40
6.	Darba un vides aizsardzība	Apkārtojās vides aizsardzības pasākumi. Darba aizsardzība uzņēmumā, noteikumu ievērošana. Ugunsdrošība uzņēmumā, noteikumu ievērošana. Darbinieku motivēšana un kontrole.	10
7.	Produkcijas realizācija (mārketingis)	Klientu (pircēju) izvēle, kontakts ar klientiem. Produkcijas cenas noteikšana. Produkcijas sagatavošana realizācijai. Reklāma. Produkcijas realizācija. Līgumu slēgšana. Dokumentu noformēšana.	40
8.	Grāmatvedība	Pinnsdokumentu noformēšana. Ieņēmumu - izdevumu reģistrs. Saimnieciski ekonomisko rādītāju aprēķins. Informācijas sagatavošana par saimniecības darbību. Kontroles funkcijas saimniecībā.	30

Piezīmes

* Ja tiek noslēgts Līgums par profesionālās izglītības iestādes izglītojamā kvalifikācijas praksi, stundu skaits pa tēmām var tikt precizēts, pusēm vienojoties, nemainot kopējo apjomu stundās.

** Atbilstoši valsts izglītības standartam un profesijas standartam vai kvalifikācijas prasību aprakstam.

Sastādīja: I. Sipoviča, 28446911

Ieguldījums tavā nākotnē!

Praktikanta atsauksme par prakses vietu un izglītības iestādi

Vārds, uzvārds, tālrunis, e-pasts	
Izglītības iestāde, specialitāte, kurss	
Prakses vietas nosaukums, adrese (novads, pagasts/pilsēta)	
Prakses ilgums	

1. Vai prakses vietā bija iespējams izpildīt prakses programmā paredzētos uzdevumus?

Jā _____

Nē (ko tieši nevarēja izpildīt) _____

2. Vai prakses vadītājs bija atsaucīgs un spēja atbildēt uz Jūs interesējošiem jautājumiem?

Jā _____

Nē (minēt iemeslu) _____

3. Darba drošības un aizsardzības noteikumu ievērošana.

Atbilst _____

Neatbilst (minēt iemeslu) _____

4. Sadzīves apstākļi prakses vietā

Labi _____ Apmierinoši _____

Neapmierinoši (kas tieši neapmierināja) _____

5. Kopumā vērtējot prakses vietu, vai Jūs uzskatiet, ka tā ir pietiekama visu prakses programmā paredzēto uzdevumu izpildei?

Jā _____

Nē (minēt iemeslu) _____

6. Vai izglītības iestādē gūtās zināšanas bija pietiekamas, lai veiktu prakses programmā paredzētos uzdevumus?

Jā _____

Nē (minēt iemeslu) _____

7. Vai Jūs šo prakses vietu ieteiktu citiem praktikantiem?

Jā _____

Nē (minēt iemeslu) _____

8. Citi ieteikumi _____

20__ . gada _____

Praktikants _____

EIROPAS SAVIENĪBA

Ieguldījums tavā nākotnē!

EIROPAS SAVIENĪBA

Ieguldījums tavā nākotnē!